

ג. לדעת חכמים (והיא דעת רבי אליעזר ברבי צדוק. וכו"ה סתמא דסוגיא בשבת כב. תוס' וכן פסק הרמב"ם – בית הבחירה ג,ו), הנרות (= כלי קיבול השמן) היו מקשה אחת עם המנורה ולא ניתן לפרקם ממנה, אלא שהיו יכולים לכופפן לפנות הדשן ולזקקן שוב למילוי השמן. [והיה טס על כל נר, וכשמדשן היה דוחפו כלפי פיה לגלות הנר ולנקותו, ואח"כ מחזירו].

נראה שאותו טס היה גם כן מגוף המנורה, מן הככר, שבכלל 'נרותיה' הוא, והיה ניתן לדוחקו אנה ואנה (חדושים ובאורים יב).

ולדעת רבי נחמיה אליבא דחד תנא, וכן דעת רבי יהושע בן קרחה, הנרות היו יכולים להפרד מגוף המנורה, כי מקשה לא נאמר עליהן. והיו מפרקים אותם ומניחן באהל ומקנחים אותם בספוג. מבואר בגמרא (וכן מפורש ברש"י ימא כד: ד"ה שסידר) שגם לפי דעה זו, היו הנרות הנפרדים עשויים זהב.

ד. מלקחיים ומחתות היו עם המנורה, וכן היו טסים על פי הנרות (ונקבים היו באמצעם, ודרכם ניתן השמן לנר. רש"י כת"י). וכולן זהב טהור, וכן פי הנרות – זהב טהור.

דף פט

קנד. א. כמה שמן יש בלחמי תודה ונזיר, ומה מקור הדין?

ב. כמה שמן יש ליתן במנחת נדבה של ששים עשרון? וכמה סלת ושמן יש למתנדב מנחה בסתם?

ג. כמה שמן נותנים במנורה?

ד. האם מותר לערב חלבי הקרבנות או נסכיהם זה עם זה? מה הדין לכתחילה ובדיעבד?

ה. מהם שיעורי נסכי כבש הבא עם העומר?

ו. הדינים המיוחדים לקרבנות מסוימים – האם הם קיימים כאשר נזבח הקרבן שלא לשמה?

א. לחמי תודה, המצות מלבד החמץ, יש בהם סך הכל חצי לוג שמן (רבי עקיבא דרש מריבוי אחר ריבוי בשמן בשמן – למעט משאר המנחות הבאות לוג. ורבי אלעזר בן עזריה אמר: מהלכה למשה מסיני). חצי מהמנות הן באה לחלות ולרקיין וחצי לרבוכה (משום ריבוי בשמן הנאמר ברבוכה).

מפרש"י כת"י משמע (כן כתב ב'חדושי הרשב"א' ותלוי הדבר בגרסאות שונות. וכן מפורש בר"ג) שלדעת ר' אלעזר בן עזריה מחלק את חצי הלוג לשלשת מיני הלחם בשוה.

בלחמי נזיר יש רביעית שמן, הלכה למשה מסיני (רבי אלעזר בן עזריה. ולעיל (עח. וברש"י) משמע בברייתא שלמדו זאת מתודה (תודת שלמיו) שרביעית שמן הוצרכה לחלות ולרקיין שבתודה).

ב. המתנדב מנחה גדולה; לדברי חכמים נותן לוג שמן לכל עשרון (עשרון בלול ולוג). רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב אומרים: אפילו מנחה של ששים עשרונים אין לה אלא לוגה (למנחה ולוג שמן).

המתנדב מנחה – לא יפחות מעשרון (...למנחה ולוג שמן – לא יפחות מדבר הטעון לוג שמן).

ג. כל נר משבעת הנרות נותנים בו חצי לוג שמן, כפי ששערו חכמים [יש אומרים על ידי בדיקה מלמטה למעלה, וי"א להפך] ללילות הארוכים.

בקיץ שלילותיו קצרים היה נותן שמן ליום, והיו משליכים אותו החוצה (רש"י). או היו עושים או פתילות עבות יותר (עפ"י ירושלמי).

ד. אין מערבים חלבי הקרבנות זה עם זה (אפילו הם זהים. כ"מ בסוגיא וכן כתב הראב"ד בפירושו לתו"כ ריש ויקרא, יז), אלא כל קרבן וקרבן מקטירים אמוריו בפני עצמם (והקטירו). והוא הדין לסולת והשמן של מנחת הנסכים שעולים על המזבח.

נתערבו האימורים, יקטירם הכל כאחד (רמב"ם תמידין ומוספין י, טז).

נתערבו הנסכים הסלת והשמן של שתי מנחות; אם הן מנחות שבלילתן שוה, כגון פרים ואילים, או כבשים וכבשים, אפילו של ציבור עם יחיד או של היום עם אמש – ייקרבו.

כן הדין אפילו נתערבו קודם הבלילה (כ"מ בסוגיא וכן הוכיח בחו"א; חו"ב ז, ח).

ואם בלילתן שונה זו מזו כגון פרים וכבשים, אם כבר נבללה כל מנחה בעצמה – ייקרבו [כדעת חכמים ודלא כר' יהודה לעיל כג (רש"י ותוס')]. לא נבללו בפני עצמן – פסולות.

נסכי היין, הואיל ואינם נקטרים אינם בכלל האיסור. ואף על פי כן לכתחילה אסור לערבם, שמא יערב את הסולת והשמן. ואם כבר הוקטרו הסולת והשמן או שנתערבו זה בזה (באופן שלא נפסלו) – מותר לערב היין אף לכתחילה.

לדעת הרמב"ם, בתערובת כבשים עם אילים או עם פרים, הואיל ואין בלילותיהן שוות אין מערבין היין לעולם (ע' חדושים ובאורים ז, ט).

ה. מנחת כבש הבא עם העומר – סולת שני עשורונים. אבל היין אינו כפול אלא רביעית ההין כשאר קרבנות הכבשים – כמפורש בתורה. וכן השמן רביעית ההין ואינו כפול (כתיב ונסכה) – של המנחה, כלומר שמן] וקרינן ונסכו – של כבש, יין).

הרמב"ם (מע"ק ב, ה ובהקדמתו למנחות) כתב שלישית ההין שמן. והשיגו הראב"ד. ובכס"מ הגיה ותיקן בלשון הרמב"ם. ואולם יש שקיימו דבריו ויישבוהו מסוגיתנו (ע' בהרחבה בשו"ת אחיעזר ח"ד ע).

ו. אמר רבי יוחנן: אשם מצורע ששחטו שלא לשמה (והוא הדין כשלא ניתן מדמו על בהונות המצורע) – טעון נסכים ככל אשם מצורע, שאם אי אתה אומר כן – פסלתו.

לאביי, הוא הדין בשאר קרבנות; כבש הבא עם העומר שנעשה שלא לשמה – מנחתו כפולה; קרבן התמיד – טעון שני גזרי עצים [תמיד של שחר בכהן אחד, ושל בין הערבים בשני כהנים]. ולר' אבא (הראשונים גרסו: רבא) רק באשם הדין כן, לפי שאין אשם בא נדבה, אבל הקרבנות האחרים – הרי הם נעשים עולת נדבה וקרבנים כשאר נדבות.

הקרבנות הבאים עם לחם שנעשו שלא לשמן, אפילו לאביי אין הלחם קרב, שאינו מגוף הזבח כנסכים (תוס').

דף צ

קנה. א. המדות שבמקדש, האם היו נגדשות במדידה אם לאו?

ב. האם בירוצי המדות נתקדשו, בלח וביבש?

ג. האם כלי שרת מקדשים שלא לדעת?

ד. מהו 'מותר נסכים' ומה דינו?